

Preventivní program pro školní rok 2026/2027

Obecné informace

Název a adresa školy	ZŠ Opatovice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace Malé dráhy 66 664 61 Opatovice
Ředitelka školy	Mgr. Dagmar Štěpánová
E-mail	reditelna@zsopatovice.eu
Telefon	547 232 33
Internetové stránky školy	www.zsopatovice.eu
Počet žáků	65
Personální obsazení	6 učitelek, 3 asistentky pedagoga

1. Charakteristika školy

Naše škola je organizována jako malotřídní. Vyučujeme žáky 1. – 5. ročníku ve čtyřech třídách. Máme 65 žáků. Součástí školy je školní družina a výdejna obědů, které dočasně dovážíme ze ZŠ Rajhrad. V letošním roce byly zrenovovány dveře ve starší části budovy. Všechny učebny jsou vybaveny kvalitními interaktivními tabulemi, jazyková učebna navíc sluchátky. Součástí polytechnické učebny je také pec na keramiku.

Žáci naší školy jsou vyučováni podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola pro život. Usilujeme o podnětné, motivující a bezpečné prostředí, kde se budou žáci i zaměstnanci cítit příjemně. Jsme školou otevřenou veřejnosti, dětem nabízíme kroužky a jiné mimoškolní aktivity. Spolupracujeme s místními spolky a MŠ.

Ve škole je zřízena schránka důvěry, kterou mohou žáci a žákyně anonymně využít.

Jako lehce rizikové vnímáme školní toalety, kde se žáci často shromažďují a je tam potřeba zvýšený dohled.

Jsou nepřípustné jakékoliv projevy a propagace násilí, šikany, rasismu, ponižování a další jevy, které potlačují práva a svobodu jedince nebo skupiny osob. Kyberšikaně a šikaně předcházíme např. i zákazem používání mobilů i tabletů během přestávek

Prevence je rovněž průběžnou nedílnou součástí mnoha vyučovacích předmětů, např. prvouka, přírodověda, vlastivěda, tělesná výchova, pracovní činnosti a další.

2. Řízení a realizace preventivních aktivit

Optimální klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základem prevence. Realizace programu vyžaduje podporu vedení školy, avšak nosná část je na třídních učitelích, kteří jsou denně v kontaktu se žáky.

Odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu má ředitelka školy Mgr. Dagmar Štěpánová (reditelka@zsopatovice.eu).

Školní metodik prevence Mgr. Kristina Janáková koordinuje přípravy a realizace programu.

Ředitelka školy zodpovídá za prevenci a řešení zjištěných projevů rizikového chování, vytváří podmínky pro předcházení tohoto jednání např. zakotvením příslušných bodů do školního řádu, který vymezuje pravidla chování a zacházení se školním zařízením.

Školní metodik prevence zodpovídá za realizaci preventivního programu školy, koordinuje práci učitelů, podílí se na analýze současného stavu a řešení jednotlivých problémů. Spolupracuje s vedením školy a spolu s ním vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Preventivní program je každoročně aktualizován, je tvořen na základě poznatků a hodnocení podmínek školy, čerpá z dokumentů:

- **Školský zákon 561/2004**
- **Vyhláška č. 72/2005 Sb.**
- **Tematické zprávy ČŠI**, vybrané články
- **IPREV** (Interaktivní platforma podpory duševního zdraví a prevence rizikového chování), kde nově nalezneme projekt **PREV STAR**, což je komplexní balíček preventivních programů, a **digiPREV**, nová digitální platforma
- **Karta k identifikaci špatného zacházení s dětmi**, která vznikla ve spolupráci čtyř ministerstev a České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání. Název je zkratkou tří klíčových prvků pro účinnou pomoc ohroženému dítěti: kooperace, identifikace, důvěra. KID navíc znamená v angličtině „dítě“.
- **Metodické materiály MŠMT**
 - Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně jeho aktuálních tematických příloh
 - Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016 (kyberšikana, katalog kyberprevence, DigiKoalice, Dávej Kyber!, a další)
 - Metodické doporučení MŠMT ke spolupráci škol a školských zařízení s Policií ČR, č. j. MSMT-6167/2025-1.
- **Strategie a koncepce MŠMT**, národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027
- **Aktualizované přílohy Metodického doporučení** - alkohol, návykové látky, tabák,...

3. Analýza současné situace na škole - problematika rizikových forem chování na škole

Menší výchovné problémy řeší třídní učitelé ve spolupráci s rodiči a výchovným poradcem. Většinou se jedná o neplnění školních povinností a porušování školního řádu. K větším výchovným problémům nedochází, vzhledem k nízkému počtu žáků a provázanosti ročníků se daří udržet zdravé klima školy.

Škola má zpracovanou Školní preventivní strategii, program Prevence šikany - metodický pokyn a krizový scénář postupu v případě šikany, Strategii předcházení školní neúspěšnosti.

4. Cíle preventivního programu

Cílem primární prevence na naší škole je zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovým jevům, výchova ke zdravému životnímu stylu a vytvoření bezpečného prostředí pro žáky.

Dlouhodobé cíle primární prevence rizikových forem chování na škole:

- zachování a udržování zdravého klimatu školy, tj. prostředí vzájemné komunikace mezi žáky a učiteli,
- nabídka volnočasových aktivit, podchycení zájmu o práci školy,

- předávání informací o návykových látkách, seznámení s právními i sociálními riziky, předcházení prvnímu experimentování, minimalizace škod, vytváření postojů a podpora vzniku vyrovnané osobnosti odolné vůči stresům (schopnost vyrovnat se s náročnějšími životními situacemi),
- prevence násilí a šikanování, záškoláctví, kriminality, delikvence, vandalismu a jiných forem násilného chování, ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže, xenofobie, rasismu, antisemitismu, komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- aktivní účast všech žáků ve vyučování, vedení k samostatnosti, tvořivosti a odpovědnosti za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich věku.

Krátkodobé cíle primární prevence rizikových forem chování na škole:

- podporování mezitřídní spolupráce, konkrétní společné projekty a akce,
- kamarádské vztahy mezi vrstevníky, mezi žáky celé školy,
- vytváření zážitkových hodin a dalších aktivit s tématy prevence rizikového chování, začleňování do výuky,
- podporování aktivit vhodného využití volného času dětí,
- monitoring a včasné řešení aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování,
- informovanost rodičů a spolupráce.

K dosažení cílů uplatňujeme metody prožitkového a činnostního učení. Zařazujeme skupinovou práci, dramatickou výchovu a osvědčené simulační hry – vytváření modelových situací. K rozvíjení schopnosti diskutovat a řešit problémy užíváme komunitní kruh. Vhodné jsou také nejrozličnější relaxační techniky.

Základním principem strategie prevence rizikového chování je výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti.

5. Aplikace primární prevence do výuky (příloha Plán primárních aktivit)

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- a) užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, anabolik, medikamentů a dalších látek,
- b) rizikové chování v dopravě,
- c) poruchy příjmu potravy,
- d) násilí, šikanování, kyberšikana,
- e) týrání a zneužívání dětí v rodině, domácí násilí,
- f) homofobie - nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou,
- g) extremismus - xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus,
- h) vandalismus,
- i) záškoláctví,
- j) krádeže,
- k) formy násilného chování - kriminalita, delikvence, vandalismu,
- l) netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling),
- m) sebepoškozování,
- n) nová náboženská hnutí, sekty,
- o) rizikové sexuální chování,

- p) subkultury, hazardní hraní,
- q) PAS.
- r) psychické krize,
- s) sebevraždy.

Žák by měl v průběhu školní docházky získat tyto klíčové kompetence:

1. – 2. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků,
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu,
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu,
- odmítají všechny formy násilí, ví, kde mají hledat pomoc.

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,
- znají činnosti, které je vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl,
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví,
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc,
- znají základní způsoby odmítání návykových látek,
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí), je protiprávní.

6. Vzdělávání učitelů, informování a osvěta v oblasti prevence

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky DVPP. Seminářů zaměřených na primární prevenci se účastní všichni pedagogičtí pracovníci. Poznatky získané na seminářích jsou předávány pedagogickému sboru.

Školení v tomto školním roce budou zaměřena na komunikaci a klima, formativní přístup a jiné, dle aktuálních nabídek.

Metodik prevence využívá metodickou podporu Mgr. Lenky Cupalové z Poradenského centra pro drogové a jiné závislosti, Sládkova 45 Brno, spolupracuje s institucemi napomáhajícími prevenci rizikového chování (PPP Brno, OSPOD Židlochovice, SPC Brno, Policie ČR aj.).

7. Plán preventivních aktivit pro škol. rok 2026/2027 - viz příloha tohoto dokumentu.

Pedagogická rada projednala dne 28.8.2026.

Mgr. Kristina Janáková
školní metodik prevence